

Miluška Havlůjová

Paní Miluška (Milena) Havlůjová, rozená Pomplová, se narodila dne 13.května 1929 v Dušníkách. Rodiče Jaroslav a Emílie Pomplovi se aktivně účastnili protinacistického odboje v okolí Rožmitálu, kde vlastnili pilu. Miluška tedy odjakživa vyrůstala s plným vědomím o politické situaci a o tom, jak se k ní staví její rodina. Ta také úzce spolupracovala s rodinou Schwarzenbergů z Tochovic.

Během války s Arnoštem Schwarzenbergem stavěli v lesích kolem Třemšína uprchlické bunkry. Na Arnošta byl později vypsán zatykač a odměna 10 000 marek. Naštěstí byl včas varován a stihl se ukrýt, tudíž ho gestapo nenašlo. Sháněli se i po otci, ale ten se to díky tamějšímu četníkovi dozvěděl a ukryl se na bezpečné místo. Místo něj si však přišli pro matku Milušky Havlůjové, která byla až do roku 1945 vězněna v Terezíně.

Po válce Miluška dostudovala Drtinovo gymnázium, kde odmaturovala v roce 1948. Kvůli špatnému kádrovému posudku však bohužel nemohla nastoupit na vysokou školu. Po únorovém komunistickém puči v roce 1948 byla rodině jejich pila zkonfiskována. Otec byl na rok uvězněn a odsouzen k nuceným pracem. Miluška se mezitím věnovala, kromě očišťování otcova jména, také modelingu a dělala manekýnu v textilním podniku v Praze. Tam se poznala s jistým kadeřníkem Oldřichem Trávníčkem. Ten seznámil s jejím otcem, který sepsal popis, jak to vypadá v lágrech a jak říká Miluška: “ten jsem měla předat do ciziny, aby se dostal do povědomí ostatních.” Prý byl k popisu přidán i videozáznam, ale co vše tam doopravdy bylo, nikdy nezjistila.

Mezi její největší zájmy patřil převážně Sokol, kde také poznala i svého budoucího manžela. V roce 1950 si Miluška Pomplová Miroslava Havlůje vzala za muže a o rok později se jim narodil syn Tomáš.

Za pár měsíců začala tajná policie znovu sledovat jejího otce, který se stýkal s dalšími režimem pronásledovanými lidmi. Dne 21. ledna 1953 byl Jaroslav Pompl podruhé zatčen a brzy nato přišla řada i na jeho dceru. “Šla jsem s Tomáškem, tomu byli tak čtyři měsíce a přijelo auto, zastavilo, dva chlapy mě vzali a šoupli dovnitř”, svěřila se Miluška. Po příjezdu do Bartolomějské se Havlůjová ocitla v kanceláři spolu se čtyřmi vyšetřovateli. Na klíně jí seděl Tomáš. Vypτάvali se jí na jména, která ani ona sama neznala, křičeli na ni a vyhrožovali. Syn se křiku lekl a začal plakat, což estébáky ještě více rozzuřilo: “Dejte toho spratka pryč!” zakřičel jeden z chlapů a strčil dítě do jiné místnosti. Po dlouhém a náročném výslechu oba dva pustli, avšak sledovat je nepřestali. Tomáš si z tohoto zážitku odnesl doživotní zdravotní

komplikace, a to srdeční arytmií. StB Milušku ještě několikrát odvedla na výslechy, tentokrát už bez syna, na což si dávala velký pozor, proto ho nebrala s sebou ani na nákupy.

Definitivní zatčení přišlo 26. května 1953. Pro Havlůjovou si tentokrát přijeli domů. S jistotou věděla, že ji někdo udal, protože policie znala i jména lidí, co s rodinou Pomplových spolupracovala. „Ale já to nechci vědět, kdo mě udal. Toho člověka, nebo jestli jich bylo více, jsem musela znát, musela jsem je tu vídat, ale nechci vědět, kdo to byl a proč to udělal!“ řekla Miluška. Referent jí při zatýkání nabídl podepsat spolupráci, což by zajistilo bezpečí pro ni i pro syna. To však nepodepsala, a tak byla odvedena do věznice.

Dne 27. listopadu 1953 byla ve vykonstruovaném procesu odsouzena za „pokus o přečin pobuřování proti republice“ a za „pokus zločinu vyzvědačství“ k pěti letům těžkého žaláře, konfiskaci veškerého majetku a ztrátě čestných občanských práv na pět let. Po soudu je Miluška převezena do věznice na Pankráci, kde stráví 5 měsíců. Kvůli špatnému zdravotnímu stavu byla po té době opět převezena, ale tentokrát do kriminálu ve Svatém Janu pod Skalou, který sloužil převážně jako vězeňský špitál.¹ Onemocněla tuberkulózou, se kterou se po dlouhé roky léčila. Ve vazbě byla Milušce nabídnuta pozice chodbařky, která spočívala především v roznášení jídla, které bylo podle ní poměrně slušné, a v neustálém mytí chodeb, schodů a ubikací dozorců. Podmínky byly dobré, žádná šikana, ani bití, dozorkyně poměrně slušné. Vězenkyně také mohly dostávat od rodin peníze a nakupovat si v místní kantýně nějaké jídlo na přilepšenou, stejně jako základní hygienické potřeby. Nejhorší však bylo odloučení od rodiny, Miluška měla s sebou ve vazbě fotografii, na které byla celá rodina.

Propustili ji předčasně, 1. března 1955. Vztah se synem, který žil s otcem a babičkou Emilií Pomplovou, byl však po propuštění složitý, chlapec získával k matce důvěru jen pomalu a obtížně. „Měli jsme manželský postele a když jsem byla pryč, tak na tý mojí spal ten Tomáš s mojí maminkou, no a teď když jsem se vrátila, tak jsem si lehla vedle něj, ale to samozřejmě nechtěl, že jo. Já pro něj byla cizí, tak jsem řekla, že si půjdu lehnout k tátovi a on okamžitě, že ne. No táta byl jeho, na toho nedal dopustit a já byla cizí.“

Téhož roku byl propuštěn na amnestii i Miluščin otec Jaroslav, ovšem se silně podlomeným zdravím, zemřel ve věku 61 let v roce 1965. Celou dobu se Miluška stále léčila z tuberkulózy, takže hned jak po všech operacích opět začala chodit, nastoupila do práce a živila se jako úřednice a účetní. Po pádu komunismu roku 1989 se začala aktivně účastnit politiky a vstoupila do Občanského fóra. V roce 1992 byla poprvé zvolena starostkou Rudné. Když starostovala, vždy si na počátku roku do svého diáře napsala následující heslo: „Pane, dej,

¹ Více informací na

abych konala tak, abych se za své počínání nemusela stydět. Abych byla spravedlivá, abych rozlišila věci důležité a nepodstatné, a k tomu mi dej sílu. Abych se nebála obhájit věci důležité a nemarnila čas věcmi, které důležité nejsou. A tu cestu mi ukaž, Pane.“ Teď žije Miluška v Rudné u Prahy v domě, kde vyrůstala.